



Poročilo o trajnostnih dosežkih v destinaciji Srce Slovenije – Litija in Šmartno pri Litiji v obdobju 2022- 2023

Zelena shema slovenskega turizma

Report on sustainable achievements in the destination Heart of Slovenia - Litija and Šmartno pri Litija in the period 2022 - 2023

Green scheme of Slovenian tourism



Litija, Šmartno, december 2023

Pripravili / Prepared by:

Jasna Presečki, zelena koordinatorica / *green coordinator*

Mojca Štepic, direktorica / *director* Razvojnega centra Srca Slovenije d.o.o.

Razvojni center Srca Slovenije, d. o. o., Kidričeva cesta 1, 1270 Litija
T: 01 896 27 10 – E: info@razvoj.si – W: www.srce-slovenije.si



Vsebina

1. Uvod / Introduction	3
2. Izvedeni ukrepi po kategorijah / Implemented measures by category	5
2.1 Destinacijski management / Destination management	5
2.2 Narava in krajina / Nature and landscape	6
2.3 Okolje in podnebje / Environment and climate	7
2.4 Kultura in tradicija / Culture and tradition	10
2.5 Družbena klima / Social climate	11
2.6 Poslovanje turističnih podjetij in komunikacija / Operation of tourist companies and communication	12
3. Zaključek / Conclusion	15



1. Uvod / Introduction

Zavezo za razvoj trajnostnega turizma sta Občini Litija in Šmartno pri Litiji kot skupna destinacija »Srce Slovenije – Litija in Šmartno pri Litiji« sprejeli leta 2016 in vstopili v nacionalni program in certifikacijsko shemo, imenovano [Zelena shema slovenskega turizma \(ZZST\)](#). Ta pod krovno znamko Slovenia Green, tako destinacijam kot tudi ponudnikom, ponuja konkretna orodja za oceno in izboljšanje trajnostnega delovanja ter na 3 leta preverja izpolnjevanje postavljenih zavez.

Upravljalca ZZST je Slovenska turistična organizacija, akreditiran partner z licenco za ocenjevanje in partner Green Destination pa je Zavod tovarna trajnostnega turizma GoodPlace.

Leta 2018 je destinacija »Srce Slovenije – Litija in Šmartno pri Litiji« pripravila Strateške smernice za razvoj turizma do leta 2025 ter že poročala o izpolnjevanju nekaterih kriterijev v okviru mednarodnega standarda »Green Destinations« in pridobila **bronasti znak Slovenia Green**. Bronasti znak je ponovno potrdila z nacionalno evalvacijo leta 2021 in pripravila nov 3-letni akcijski načrt še ambicioznejših aktivnosti.

Razvojni center Srca Slovenije je koordinator znamke Slovenia Green, ki v imenu obeh Občin koordinira in pripravlja akcijske načrte ter letna poročila, skrbi za zbiranje podatkov, s katerimi se dokazuje izpolnjevanje trajnostnih zavez ter izvaja tudi številne aktivnosti iz akcijskega načrta, ki pripomorejo k ohranjanju znaka Slovenia Green in napredovanju v višjo stopnjo znaka (srebrna, zlata, platinasta).

Danes je destinacija »Srce Slovenije – Litija in Šmartno pri Litiji« del družine 59-ih slovenskih destinacij, ki si prizadevajo za trajnostni turizem v okviru šestih obsežnih kategorij: destinacijski management, narava in krajina, okolje in podnebje, kultura in tradicija, družbena klima ter poslovanje turističnih podjetij in komunikacija. Ključni dosežki naše destinacije za obdobje 2022 - 2023 so, po kategorijah, predstavljeni v nadaljevanju dokumenta.



The municipalities of Litija and Šmartno pri Litija as a joint destination "Heart of Slovenia - Litija and Šmartno pri Litija" adopted the commitment to develop sustainable tourism in 2016 and entered the national program and certification scheme called the [Green Scheme of Slovenian Tourism](#) (GSST). Under the umbrella brand Slovenia Green, GSST offers both destinations and providers concrete tools for assessing and improving sustainable operations and verifies the fulfillment of the commitments made every 3 years.

GSST is managed by the Slovenian Tourist Board. The accredited partner with an assessment license and Green Destination partner is GoodPlace - GoodPlace Sustainable Tourism Factory.

In 2018, the destination "Heart of Slovenia - Litija and Šmartno pri Litija" prepared the Strategic guidelines for the development of tourism until 2025 and already reported on the fulfillment of certain criteria within the framework of the international standard "Green Destinations" and obtained the Slovenia Green bronze label. It reconfirmed the bronze label with a national evaluation in 2021 and prepared a new 3-year action plan of even more ambitious activities.

The Development Center of the Heart of Slovenia is the coordinator of the Slovenia Green brand, which coordinates and prepares action plans and annual reports on behalf of both municipalities, takes care of the collection of data that proves the fulfillment of sustainability commitments and also carries out many activities from the action plan that help to preserve the brand Slovenia Green and promotion to a higher level of the label (silver, gold, platinum).

Today, the destination "Heart of Slovenia - Litija and Šmartno pri Litija" is part of a family of 59 Slovenian destinations that strive for sustainable tourism within six broad categories: destination management, nature and landscape, environment and climate, culture and tradition, social climate and operations of tourist companies and communication. The key achievements of our destination for the period 2022 - 2023 are presented, by category, below.



2. Izvedeni ukrepi po kategorijah / *Implemented measures by category*

2.1 Destinacijski management / *Destination management*

- Redno spremljanje statistike prihodov in prenočitev domačih in tujih turistov po državah (SURS).
- Spremljanje letnih podatkov o številu obiskovalcev večjih turističnih ponudnikov v Litiji (Pustolovski park GEOSS, Rudnik Sitarjevec Litija, Oglarska domačija Brinovec, Mestni muzej Litija, smučišče Dole pri Litiji, Družinsko gledališče Kolenc; 2022: 17.550 obiskovalcev; 2023: 19.547 ter njihovo poročanje v zaključnem računu Občine) in v Šmartnem pri Litiji (KD Šmartno, grad Bogenšperk, grajski muzej; številčno podoben obisk v 2022 in 2023 ter več kot 100% rast obiska v programu grafičnih delavnic za OŠ in SŠ).
- Spremljanje mesečnih obiskovalcev po državah prihoda v okviru TIC Litija, Rudnika Sitarjevec Litija in grad Bogenšperk.
- Sistematično anketiranje lokalnih prebivalcev, obiskovalcev in turistov ter lokalnih turističnih ponudnikov.
- Periodična srečanja (vsake 3 mesece) deležnikov turizma v Litiji ter redna srečanja JZ Bogenšperk in Občine Šmartno pri Litiji, na katerih se razpravlja o aktualnih turističnih tematikah in realizaciji dogovorjenih aktivnosti..
- Letna srečanja s turističnimi vodniki.
- Letni obiski turističnih ponudnikov na območju.
- Izvedba ocenjevanja za pridobitev certifikata kakovosti Srca Slovenije za nove prehranske in rokodelske izdelke ter ponovno ocenjevanje prehranskih in rokodelskih izdelkov, ki jim je certifikat že potekel.
- Prva izvedba novega ocenjevanja vodenih turističnih doživetij (VD) za pridobitev pravice do uporabe KBZ Srca Slovenije: certificiranje VD, ki vključujejo tudi elemente trajnostnih vidikov izvajanja VD ((okoljska – mehka mobilnost, ekološka pridelava, ogljični odtis, ...; socialno-kulturna – vključenost v lokalno skupnost, lokalna ponudba, valorizacija kulturne dediščine, ...; , ekonomska – lokalna delovna sila, kratka oskrbna veriga, ...), odziv na podnebne spremembe, vpletenost narave in kulturne dediščine v VD, druženje z lokalnimi prebivalci, lokalne / regionalne kulinarične sestavine); pripravljena dokumentacija in izvedeno usposabljanje za turistične ponudnike ter svetovanje ena-na-ena za prijavitelje ter izvedeno certificiranje VD.
- *Regular monitoring of statistics on arrivals and overnight stays of domestic and foreign tourists by country (SURs).*
- *Monitoring of annual data on the number of visitors to major tourist providers in Litija (GEOSS Adventure Park, Sitarjevec Litija Mine, Brinovec Coal Farm, Litija City Museum, Dole pri Litija ski resort, Kolenc Family Theater; 2022: 17,550 visitors; 2023: 19,547 and*



their reporting in the municipality's final account) and in Šmartno pri Litija (KD Šmartno, Bogenšperk castle, castle museum; numerically similar attendance in 2022 and 2023 and more than 100% increase in attendance in the graphics workshop program for primary and secondary schools).

- *Monitoring of monthly visitors by country of arrival within TIC Litija, Sitarjevec Litija Mine and Bogenšperk Castle.*
- *Systematic surveying of local residents, visitors and tourists as well as local tourism providers.*
- *Periodic meetings (every 3 months) of tourism stakeholders in Litija and regular meetings of JZ Bogenšperk and the Municipality of Šmartno pri Litiji, where current tourism topics and the implementation of agreed activities are discussed.*
- *Annual meetings with tourist guides.*
- *Annual visits of the tourist providers in the area.*
- *Carrying out evaluation for obtaining the Heart of Slovenia quality certificate for new food and handicraft products and re-evaluation of food and handicraft products whose certificate has already expired.*
- *The first implementation of the new evaluation of guided tourist experiences (GE) for obtaining the right to use the Heart of Slovenia brand: certification of GE, which also includes elements of sustainable aspects of the implementation of GE (environmental – soft mobility, ecological production, carbon footprint, ...; social-cultural – involvement in the local community, local offer, valorization of cultural heritage, ...; , economic - local workforce, short supply chain, ...), response to climate change, involvement of nature and cultural heritage in GE, socializing with local residents, local / regional culinary ingredients); prepared documentation and implemented training for tourism providers and one-on-one counseling for applicants and implemented GE certification.*

2.2 Narava in krajina / *Nature and landscape*

- Projekt Ozeleniti mesto Litija: nameščena mobilna drevesa s klopami na ploščadi v centru mest, zasaditev novih drevoredov vrb ter namestitev mobilne urbane opreme (klopi, koši za smeti, knjigobežnice, ptičje valilnice, mobilni panoji z različnimi razstavami (ptice, varuhi rek ipd.) ob reki Savi.
- Očiščenje in ureditev zunanjega prostora ob rudniku Sitarjevec, kjer je nekdanja stala rudniška separacija: pripravljen načrt za očiščenje prostora in ureditev parkovnih površin v naravi, prijavljen projekt za pridobitev sredstev iz naslova programa Interreg Slovenija – Hrvaška.
- Občina Litija je gostila strokovni posvet ob Mednarodnem dnevu geopestrosti, organiziran v sodelovanju z Zavodom RS za varovanje narave in Uradom za UNESCO v Sloveniji.



- *Greening the city of Litija project: installed mobile trees with benches on the platform in the city center, planting new avenues of willows and installing mobile urban equipment (benches, trash cans, bookcases, bird hatchers, mobile billboards with various exhibitions (birds, river guardians, etc.) by the Sava river.*
- *Cleaning and arrangement of the outdoor space next to the Sitarjevec mine, where the mine separation used to be: prepared plan for cleaning the area and arrangement of park areas in nature, registered project for obtaining funds from the Interreg Slovenia - Croatia program.*
- *Litija Municipality hosted an expert consultation on the occasion of the International Geodiversity Day, organized in cooperation with the Institute of Nature Protection of the Republic of Slovenia and the UNESCO Office in Slovenia.*

2.3 Okolje in podnebje / *Environment and climate*

- Izdelan in distribuiran promocijski, dvojezični časopis "Razišči Litijo - Explore Litija", ki vključuje tudi zelene napotke za zeleno ravnanje obiskovalcev na destinaciji.
- Nameščena nova informacijska tabla pred rudnikom Sitarjevec, ki vsebuje 10 zelenih napotkov za obiskovalce rudnika in pohodniških poti v okolici.
- Oddana vloga za namestitev sončne elektrarne na objektu recepcije rudnika Sitarjevec.
- Uvedba sistemov za izposajo koles: v obeh občinah nameščeni 2 kolesarski stojali s 6-imi navadnimi in 4-imi električnimi kolesi.
- Nameščenih 8 občinskih električnih polnilnic za vozila.
- V Litiji izgrajen kolesarski poligon - »pumptrack«.
- Občina Litija je izvedla projekt izgradnje nove kolesarske povezave Litija - Pogonik ter, v sodelovanju z Razvojnim centrom Srca Slovenije in kolesarskim društvom Litijski tempomat, organizirala dva večja kolesarska dogodka za splošno javnost »Dan kolesarjenja po Srcu Slovenije« in »Litija kolesari«.
- Občina Litija je z mednarodnimi partnerji prijavila projekt "Synergu of urban mobility" na temo trajnostne mobilnosti, v okviru katerega želi namestiti 3 dodatne postaje za izposajo 9 električnih in 6 navadnih kolesi, organizirati 2 večja kolesarska dogodka ter izvesti ogled dobre prakse trajnostne mobilnosti tujih partnerjev v Sloveniji.
- Občina Šmartno pri Litiji je z mednarodnimi partnerji prijavila projekt "DEGREE4ALPS - DigitalisEd and GREEN mobility for ALPine Space communities" na temo trajnostne mobilnosti, v okviru katerega želi nabaviti in pilotno testirati električni avtobus namenjen javnemu prevozu tako prebivalcem lokalne skupnosti kot tudi obiskovalcem in turistom izven konic povpraševanje (demand responsive transport).
- Prenova Kulturnega doma Šmartno: izvedba investicije v večjo energetske učinkovitost objekta (zamenjava sistema ogrevanja in prezračevanja – toplotna črpalka), 2 izvedeni delavnici na okoljsko tematiko s 30 udeleženci, 3 objave v lokalnih medijih.



- Izdelana predinvesticijska zasnova za novogradnjo vrtca v Šmartnem pri Litiji.
- Količina vseh zbranih odpadkov se je v letu 2022 v primerjavi z letom 2019 povečala za 4,4%, dosežen pa je bil postavljen cilj 60% z vidika količine ločeno zbranih frakcij, ki gredo v nadaljnjo predelavo (skupaj 61,31%). V obravnavanem obdobju je KSP Litija dalo v brezplačno upravljanje zabojnik za papir vsem gospodinjstvom v destinaciji, kar je prispevalo k zmanjšanju količine mešanih odpadkov. KSP Litija je, v sodelovanju s podjetjem Kemis, izvajala tudi letno akcijo zbiranja nevarnih odpadkov, ki nastajajo v gospodinjstvih, ter sočasno še zbiranje odpadne električne in elektronske opreme. Za kmetijska gospodarstva so zagotavljali brezplačni prevzem čiste balirne folije v zbirnem centru Šmartno, čeprav se balirna folija ne uvršča med komunalne odpadke. Rezultat brezplačnega prevzema je manjša količina balirne folije v mešanih komunalnih odpadkih. V zbirnem centru v Šmartnem je nameščen tudi kotiček za zbiranje še delujočih električnih aparatov namenjenih za ponovno uporabo.
- Občina Litija je pričela s spremembami Občinskega prostorskega načrta (OPN) in izdelala izhodišča za pripravo OPN, v katerih je pomemben poudarek tudi na novih turističnih potrebah.
- Občina Šmartno pri Litiji je objavila Javni razpis za sofinanciranje malih komunalnih čistilnih naprav na območju Občine Šmartno pri Litiji v letu 2022.
- Občina Litija je pripravila projekt celostne komunalne ureditve naselja Kresnice.
- Občina Litija je uvedla sistem brezpapirnega poslovanja.
- Občina Šmartno pri Litiji je pričela z izdelavo celostne prometne strategije.
- Pričetek postopka urejanja parkirnih mest (Park&Ride) in prenove železniške postaje Litija, vključno z avtobusnim parkiriščem in obračališčem za avtobuse.
- Sprejet nov Lokalni energetskega koncept (LEK) za občino Litija za obdobje 2022 - 2031.
- Oddana vloga za namestitev sončne elektrarne na objektu recepcije rudnika Sitarjevec.
- Pričetek izdelave ogljičnega odtisa destinacije: izvedba anket za pridobitev ustreznih podatkov.
- *Produced and distributed the promotional, bilingual newspaper "Razišči Litija - Explore Litija", which also includes green instructions for the green behavior of visitors at the destination.*
- *Installed a new information board in front of the Sitarjevec mine which contains 10 green instructions for visitors to the mine and hiking trails in the surrounding area.*
- *Submitted an application for the installation of a solar power plant at the reception facility of the Sitarjevec mine.*
- *Introduction of bicycle rental systems: 2 bicycle racks with 6 ordinary and 4 electric bicycles installed in both municipalities.*
- *Installed 8 municipal electric charging stations for vehicles.*
- *A cycling training ground built in Litija - "pumptrack".*



- *The municipality of Litija build a new cycling connection Litija - Pogonik and, in cooperation with the Development Center of the Heart of Slovenia and the cycling association Litijski tempomat, organized two major cycling events for general public "Cycling Day in the Heart of Slovenia" and " Litija is cycling ".*
- *The municipality of Litija has, together with international partners, applied the project "Synergu of urban mobility" on the topic of sustainable mobility, within which it wants to install 3 additional stations for renting 9 electric and 6 ordinary bicycles, organize 2 major cycling events and conduct a tour of good practices of sustainable mobility of foreign partners in Slovenia.*
- *The municipality of Šmartno pri Litiji has, together with international partners, applied the project "DEGREE4ALPS - DigitalisEd and GREEN mobility for ALPine Space communities" on the topic of sustainable mobility, within which it wants to procure and pilot test an electric bus intended for public transport, both for local residents as well as visitors and tourists (demand responsive transport).*
- *Renovation of the Šmartno Cultural Center: implementation of investments in greater energy efficiency of the building (replacement of the heating and ventilation system - heat pump), 2 workshops on environmental topics with 30 participants, 3 publications in the local media.*
- *Prepared pre-investment document for the new construction of a kindergarten in Šmartno pri Litiji.*
- *The amount of all collected waste increased by 4.4% in 2022 compared to 2019, and the goal of 60% was achieved in terms of the amount of separately collected fractions that go into further processing (61.31% in total). During the period in question, Communal housing company Litija (CHC) provided a free paper container to all households in the destination, which contributed to reducing the amount of mixed waste. CHC ahs, in cooperation with the company Kemis, also carried out an annual campaign for the collection of hazardous waste generated in households, as well as the collection of waste electrical and electronic equipment. Free collection of clean baling foil was provided for agricultural holdings, even though baling foil is not classified as municipal waste. The result of free collection is a smaller amount of baling foil in mixed municipal waste. In the waste collection center in Šmartno, there is also a corner for the collection of still working electrical appliances intended for reuse.*
- *The municipality of Litija has started with changes to the Municipal Spatial Plan (SPA) and created the starting points for the preparation of the SPA, in which an important emphasis is also placed on new tourism needs.*
- *The municipality of Šmartno pri Litiji has published a public tender for the co-financing of small communal water treatment plants in 2022.*
- *The municipality of Litija has prepared a project for the integrated communal arrangement of the Kresnice settlement.*



- *The municipality of Litija introduced a paperless business system within their operational processes.*
- *The municipality of Šmartno pri Litiji has started the preparation of an integrated transport strategy.*
- *Start of the process of arranging parking spaces (Park&Ride) and renovation of the Litija railway station, including the bus parking lot and bus roundabout.*
- *The municipality of Litija adopted a new Local Energy Concept for the period 2022 - 2031.*
- *Submitted application for the installation of a solar power plant at the reception facility of the Sitarevec mine.*
- *Start of creating the carbon footprint of the destination: carrying out surveys to obtain relevant data.*

2.4 Kultura in tradicija / Culture and tradition

- *Izvedene 3 testne kulinarčne degustacije in 1 kulinarčni dogodek »Sitarjevski hodi«, ki vključevali lokalne ponudnike nagrajenih prehranskih in rokodelskih izdelkov s certifikatom kakovosti Srca Slovenije.*
- *Izvedena 2 dogodka Šmartno kuha in Okusi z gradu, ki vključujeta lokalno kulinariko.*
- *Pridobljeni certifikati kakovosti Srca Slovenije za lokalna, avtentična vodena turistična doživetja: program Oglar za en dan (delo na oglarski kopi s kuhanjem oglja na tradicionalen način na oglarski domačiji), program Med minerali in kapniki v Srcu Slovenije (voden ogled naravne in geološke dediščine rudarjenja v Rudniku Sitarjevec, rudarske zgodbe in rudarska kulinarika), program V srcu Slovenije, iz srca za vaju (ustvarjanje z glino, spanje na senu, ročna molža ovac, peka kruha, plezanje med krošnjami dreves, spoznavanje območja z električnimi kolesi).*
- *Pridobljena sredstva in pričetek obnove Plečnikovega spomenika v Litiji.*
- *Pridobljena projekta »Za lokalno hrano« ter »Eko hrana in kratke dobavne verige«, ki se nanašata na pospeševanje lokalne samooskrbe s hrano v Srcu Slovenije.*
- *So-organizacija celotnega Slovenskega rokodelskega tabora 2022 in 2023 ter izvedba 3-dnevnih rokodelskih taborov na Dolah pri Litiji (tradicionalno oglarjenje) ter v Šmartnem pri Litiji (oblikovanje izdelkov iz gline).*
- *3 test culinary tastings and 1 culinary event "Sitarjevski hodi" were held which included local providers of award-winning food and handicraft products within the Heart of Slovenia quality certificate.*
- *2 culinary events »Šmartno is cooking« and »Tastes from the Castle«, which included local cuisine, were held.*
- *3 quality certificates for local, authentic guided tourist experiences were obtained: »A charcoal maker for a day« program (working on a charcoal pit with cooking charcoal in*



the traditional way on a charcoal homestead), the program »Between minerals and dripstones in the Heart of Slovenia« (guided tour of natural and geological mining heritage in the Sitarjevec Mine, mining stories and mining cuisine), program »In the Heart of Slovenia, from the heart for you« (creating with clay, sleeping on hay, milking sheep by hand, baking bread, climbing among the treetops, getting to know the area with electric bicycles).

- *Acquired funds and the start of the reconstruction of the Plečnik monument in Litija.*
- *Acquired projects "For local food" and "Eco food and short supply chains" which relate to the promotion of local food self-sufficiency in the Heart of Slovenia.*
- *Co-organization of the Slovenian Handicraft Camp 2022 and 2023 and the implementation of 3-day handicraft camps in Dole pri Litija (traditional charcoal making) and in Šmartno pri Litiji (clay molding).*

2.5 Družbena klima / Social climate

- Zagotavljanje dostopnosti: urejena klančina za gibalno ovirane za vstop v rudnik Sitarjevec (fotoaktivni tlakovci, ki čistijo zrak) in Kulturni center Litija.
- Zagotavljanje dostopnosti: Omogočanje različnih načinov za osebe s posebnimi potrebami (disleksija, epilepsija, slabovidnost, kognitivna prikrajšanost, ADHD) na spletni strani Srce Slovenije.
- Izvedba štirih rokodelskih delavnic za prenos tradicionalnih rokodelskih znanj na mlade (v OŠ Šmartno in Gimnaziji Litija).
- Izvedba delavnice na temo varne prehrane na OŠ Šmartno.
- Izvedba delavnice pripravo in razvoj podjetniških idej za prijavo na nacionalno tekmovanje POPRI na OŠ Gradec.
- Izvedba dveh delavnic »Učilnica brez zidov - premik iz učilnice v naravo« na OŠ Litija.
- Tedenske in periodične lokalne tržnice s ponudbo lokalnih pridelkov in izdelkov.
- Krizni načrt za turizem destinacije, ki vsebuje nabor ukrepov, navodil, smernic in aktivnosti v času pred, med in po nastopu krize ter organiziranost kriznega upravljanja.
- Izvedba simulacije reševalne vaje iz Rudnika Sitarjevec Litija (v sodelovanju z Občino, vodniki po rudniku, ZD Litija, PGD Litija, rudniškimi pregledniki).
- *Ensuring accessibility: an arranged ramp for the physically challenged to enter the Sitarjevec mine (photoactive paving stones that clean the air) and the Litija Cultural Center.*
- *Ensuring accessibility: Enabling different ways for people with special needs (dyslexia, epilepsy, low vision, cognitive impairment, ADHD) on the Heart of Slovenia website.*
- *Implementation of four handicraft workshops for the transfer of traditional handicraft skills to young people (in Šmartno Elementary School and Litija Gymnasium).*



- *Implementation of a workshop on the topic of safe nutrition at Šmartno Elementary School.*
- *Implementation of a workshop on the preparation and development of business ideas for applying to the national entrepreneurial competition POPRI at Gradec Primary School.*
- *Implementation of two workshops "Classroom without walls - moving from the classroom to nature" at the Litija Primary School.*
- *Weekly and periodic local markets offering local produce and products.*
- *Crisis plan for the tourism of the destination which contains a set of measures, instructions, guidelines and activities before, during and after the onset of the crisis and the organization of crisis management.*
- *Simulation of a rescue exercise from the Sitarjevec Litija Mine (in cooperation with the Municipality, tourist guides, medical center representatives, firefighters and mine inspectors).*

2.6 Poslovanje turističnih podjetij in komunikacija / Operation of tourist companies and communication

- *Letni srečanja s strokovno ekskurzijo za turistične ponudnike z ogledi trajnostnih turističnih praks (Dravinjska dolina in Gradec).*
- *Letna srečanja podjetnikov, na katerih so se predstavili aktualni in najavljeni razpisi, ki se nanašajo tudi na strateško trajnostno in krožno transformacijo poslovanja podjetji, uvajanja okoljskih in trajnostnih znakov za ponudnike v gostinstvu in turizmu, trajnostni razvoj slovenske nastanitvene turistične ponudbe za dvig dodane vrednosti turizma, financiranje naložb in obratnega kapitala za trajnostno rast turizma, krožni in digitalni modeli, mednarodni sejmi, investicije v športno infrastrukturo ter drugi ukrepi Eko sklada, SID banke in Slovenskega regionalno razvojnega sklada.*
- *Seznanitev in podpis etičnega kodeksa v turizmu s strani ključnih (turističnih) organizacij v destinaciji.*
- *Izvedena različna izobraževanja v okviru EU projektov:*
 - *RECONNECT: pripravljene in diseminirane vprašalniki za lokalno turistično osebje, razvoj digitalnega središča/platforme za promocijo digitalnih, podnebno nevtralnih in trajnostnih turističnih rešitev in izmenjavo znanja med različnimi uporabniki, pripravljen in izveden program usposabljanja za turistični kader na odmaknjenih turističnih destinacijah;*
 - *YOUNG GREEN ENTREPRENEURS: pripravljene izobraževalni moduli za usposabljanje in merila za zeleno podjetništvo in razvoj zelenih produktov, izvedba spletnega izobraževanja;*
 - *HyPro4ST: priprava izobraževalnega programa za akterje turističnega sektorja, ki se navezuje na trajnostne in zelene vsebine ter oblikovanje sheme*



certificiranja za nov profil delovnega mesta »Trajnostni in hibridni projektni manager« za sektor trajnostnega turizma.

- Pridobljen nov projekt s področja zelenega in digitalnega prehoda v turizmu »ST3ER«, v okviru katerega bosta izvedena 2 javna poziva za turistične MSP-je in podprti inovativni turistični projekti. Od tega 11 v Sloveniji, in sicer 5 individualnih, ki bodo nagovarjali elemente kulturne dediščine v višini 25.000 EUR/projekt, 3 projekte, v katerih se bosta povezali dve podjetji in nagovorili zmanjšanje ogljičnega odtisa v višini 30.000 EUR/projekt in 3 projekte, v okviru katerih se bodo nadgradile digitalne storitve. Vsa podjetja bodo deležna tudi strokovnega mentorstva.
- *Annual gatherings with educational tours of sustainable tourism practices for tourism providers (Dravinjska valley and city of Gradec).*
- *Annual events of entrepreneurs at which current and planned public tenders were presented, also those that refer to the strategic sustainable and circular transformation of business operations, the introduction of eco-labels for providers in the catering and tourism sectors, the sustainable development of the Slovenian accommodation and tourism offer to increase added value of tourism, financing investments and working capital for the sustainable growth of tourism, circular and digital models, international fairs, investments in sports infrastructure and other measures of the Eco Fund, SID Bank and the Slovenian Regional Development Fund.*
- *Acquaintance with and signature of the code of ethics in tourism by key (tourist) organizations in the destination.*
- *Conducted various trainings within the framework of EU projects:*
 - *RECONNECT: prepared and disseminated questionnaires for local tourist staff, development of a digital platform for the promotion of digital, climate-neutral and sustainable tourism solutions and knowledge exchange between different users, prepared and implemented training program for tourist staff in off-beat tourist destinations;*
 - *YOUNG GREEN ENTREPRENEURS: prepared educational modules for training and criteria for green entrepreneurship and green product development, implementation of online education;*
 - *HyPro4ST: preparation of an educational program for stakeholders in the tourism sector which is related to sustainable and green content and the creation of a certification scheme for the new job profile "Sustainable and hybrid project manager" for the sector of sustainable tourism.*
- *A new project in the field of green and digital transition in tourism - "ST3ER" acquired, within which 2 public calls for tourism SMEs will be implemented and innovative tourism projects will be supported. Of these, 11 in Slovenia, namely 5 individual ones*



that will address elements of cultural heritage in the amount of EUR 25,000/project, 3 projects in which two SMEs will connect and address the reduction of carbon footprint in the amount of EUR 30,000/project and 3 projects in within which digital services for tourism will be upgraded. All companies will also receive professional mentoring.



3. Zaključek / Conclusion

Sledenje načelom trajnostnega turizma je ključnega pomena zaradi več razlogov, ki vplivajo na dolgoročni uspeh destinacije in ohranjanje naravnega in kulturnega okolja. Pomembnost trajnostnega turizma se kaže v naslednjih vidikih:

- Ohranjanje naravne in kulturne dediščine: Trajnostni turizem pomaga ohraniti biotsko raznovrstnost in kulturno dediščino destinacije. Z ustrezno upravljanje turističnih aktivnosti se zmanjšuje negativni vpliv na okolje, naravne habitate ter kulturne spomenike.
- Dolgoročna ekonomska stabilnost: Destinacije, ki sledijo trajnostnim pristopom, gradijo trdno osnovo za dolgoročno ekonomsko stabilnost. Ohranjanje naravnih in kulturnih bogastev privablja turiste na dolgi rok ter spodbuja lokalno gospodarstvo.
- Socialna vključenost in družbena klima: Trajnostni turizem pripomore k vključevanju lokalnega prebivalstva in kreptvi družbene kohezije. Destinacije, ki skrbijo za dobrobit skupnosti, spodbujajo lokalno zaposlovanje, zagotavljajo pravične pogoje dela ter prispevajo k lokalnemu razvoju.
- Zadovoljstvo turistov in poslovna konkurenčnost: Trajnostna destinacija pritegne turiste, ki cenijo okoljevarstvene in družbeno odgovorne prakse. Posledično lahko destinacija ohrani pozitivno podobo, privablja več obiskovalcev in povečuje konkurenčnost na turističnem trgu.
- Upoštevanje etičnih in moralnih vrednot: Trajnostni turizem temelji na etičnih načelih in spoštovanju do okolja ter kulture lokalnega prebivalstva. Destinacije, ki sledijo trajnostnim smernicam, prispevajo k globalnim prizadevanjem za ohranjanje planeta in spodbujajo odgovorno vedenje turistov.

V obdobju 2022-2023 je destinacija "Srce Slovenije – Litija in Šmartno pri Litiji" dosegla velike premike v nagovarjanju in doseganju trajnostnih turističnih vsebin, kar se odraža v številnih aktivnostih in ukrepih, izvedenih v različnih kategorijah Zelene sheme slovenskega turizma. Destinacija je s ponosom stopila na pot trajnostnega razvoja turizma, ki ga narekujejo visoki standardi ZZST, in sledila zavezam, sprejetim leta 2016.

Destinacija je v sodelovanju z lokalnimi deležniki, turističnimi ponudniki ter občinama Litija in Šmartno pri Litiji dosegla pomembne cilje na poti trajnostnega turizma. S številnimi projekti in aktivnostmi je dokazala predanost ohranjanju narave, lokalne kulture ter izboljšanju kakovosti turističnih doživetij. Z doslednim upoštevanjem trajnostnih smernic ZZST destinacija nadaljuje svojo pot k trajnostnemu razvoju, postavljajoč se ob bok drugim slovenskim destinacijam. Skozi nenehen trud, sodelovanje in inovacije destinacija ostaja srce trajnostnega turizma v Sloveniji.



Following the principles of sustainable tourism is crucial for several reasons that affect the long-term success of the destination and the preservation of the natural and cultural environment. The importance of sustainable tourism is manifested in the following aspects:

- Preservation of natural and cultural heritage: Sustainable tourism helps preserve the biodiversity and cultural heritage of the destination. Adequate management of tourist activities reduces the negative impact on the environment, natural habitats and cultural monuments.*
- Long-term economic stability: Destinations that follow sustainable approaches build a solid foundation for long-term economic stability. Preservation of natural and cultural assets attracts tourists in the long term and boosts the local economy.*
- Social inclusion and social climate: Sustainable tourism contributes to the inclusion of the local population and the strengthening of social cohesion. Destinations that take care of the well-being of the community, encourage local employment, ensure fair working conditions and contribute to local development.*
- Tourist satisfaction and business competitiveness: A sustainable destination attracts tourists who value environmental and socially responsible practices. As a result, a destination can maintain a positive image, attract more visitors and increase competitiveness in the tourism market.*
- Respect for ethical and moral values: Sustainable tourism is based on ethical principles and respect for the environment and the culture of the local population. Destinations that follow sustainable guidelines contribute to global efforts to preserve the planet and encourage responsible tourist behavior.*

In the period 2022-2023, the destination "Heart of Slovenia – Litija and Šmartno pri Litija" achieved major changes in the promotion and achievement of sustainable tourist content, which is reflected in the numerous activities and measures implemented in various categories of the Green Scheme of Slovenian tourism. The destination proudly embarked on the path of sustainable development of tourism, dictated by the high standards of GSST and followed the commitments made in 2016.

In cooperation with local stakeholders, tourism providers and the municipalities of Litija and Šmartno pri Litiji the destination has achieved important goals on the path of sustainable tourism. Through numerous projects and activities it has demonstrated its commitment to preserving nature, local culture and improving the quality of tourist experiences. By consistently following the sustainability guidelines of the GSST the destination continues its path to sustainable development, standing alongside other Slovenian destinations. Through constant effort, cooperation and innovation, the destination remains the heart of sustainable tourism in Slovenia.